

Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net — 1 грудня 2011 року № 46 (417)

ПЕРЕД ПАМ'ЯТТЮ НЕВИННО УБІЄННИХ СХИЛИЛИСЬ У ЖАЛОБІ ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Вперше в історії України всі чотири президенти взяли участь у скорботних заходах 26 листопада 2011 року. Леонід Кравчук, Леонід Кучма, Віктор Ющенко та Віктор Янукович ще зранку взяли участь у жалобній церемонії на території Національного музею "Меморіал пам'яті жертв голодоморів" у Києві. В скорботних урочистостях взяли участь Прем'єр-міністр Микола Азаров, голова Київської міськдержадміністрації Олександр Попов, члени уряду, представники дипломатичного корпусу. Цьогоріч не було традиційного покладання вінків. Натомість учасники заходу поклали біля ніг бронзової фігурки дівчинки глечики з колоссям і калиною, а також хліб, яблука, квіти.

Далі президенти вирушили в Биківню (начебто, всі разом – в одному автомобілі). Там вони взяли участь у церемонії вшанування жертв тоталітаризму на території Національного історико-меморіального заповідника "Биківнянські могили", де хвилиною мовчання вшанували пам'ять загиблих. Далі відбулося відкриття наріжного каменю під будівництво Меморіалу пам'яті жертв репресій 1936–1941 років, який буде споруджено на території заповідника "Биківнянські могили". При цьому Президент України Віктор Янукович підкреслив, що Меморіал пам'яті стане "символом перестороги проти повторення подібних трагедій на український землі".

Кількість жертв тоталітарного режиму, які знайшли свій останній спочинок у Биківнянському лісі, сягає, за різними даними, від 120-ти до 225 тисяч осіб. Сьогодні встановлено прізвища 14191 особи. Дослідження тривають.

На світлині ви бачите президентів – Віктора Януковича, Віктора Ющенка, Леоніда Кравчука та Леоніда Кучму, які відкривають наріжний камінь майбутнього Меморіалу пам'яті жертв репресій. До Києва вони поверталися разом. Дуже хочеться вірити, що продемонстрована суспільству єдність – і заради мертвих, і заради живих, в Україні сущих, – добрий знак в ім'я майбутнього.

Продовження теми на 2-й стор.

ОФІЦІЙНО

ВІДБУЛОСЬ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ГОЛОВНОГО ПРОВОДУ КОНГРЕСУ

Члени Президії обговорили результати круглого столу "Аграрна реформа в контексті національної та соціальної справедливості", що відбувся 23 листопада, та окреслили ряд практичних заходів, які потрібно здійснити найближчим часом задля запобігання ухваленню законопроекту про ринок земель, ініційованого Партією регіонів. Зокрема, заплановано друк та розповсюдження листівок, проведення вуличних акцій та прес-конференцій і в Києві, і в областях.

Президія вирішила, що Конгрес має долучитись до Комітету захисту рідної землі, який створено громадянами та фермерськими організаціями. На думку членів Президії, саме земельне питання зможе об'єднати українців у боротьбі за свої національні права та соціальні інтереси.

На Президії було обговорено нещодавно ухвалений Закон про вибори, а також тактику та стратегію КУН у виборчій кампанії. Учасники засідання вважають, що треба починати консультації з іншими опозиційними національно-патріотичними партіями та громадськими організаціями для координації дій з висунення кандидатів у депутати, наповнення виборчих комісій тощо.

Вирішено розпочати внутрішньопартійний процес висунення кандидатів від Конгресу по мажоритарних округах на вибори до Верховної Ради України.

Президія Головного Проводу КУН вирішила провести чергове засідання Головного Проводу 17 грудня поточного року.

Прес-служба КУН

Марія БАЗЕЛЮК

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

ДОЛЕНОСНИЙ РЕФЕРЕНДУМ. 20 РОКІВ ПО ТОМУ

Першого грудня 1991 року відбувся всенародний референдум, який законодавчо назавжди закріпив Незалежність Української держави. Близько 91 відсотка українців віддали свої голоси за побудову на рідній землі Самостійної України. Воля народу, який є носієм і єдиним джерелом влади, поклала початок нової історії нашої Батьківщини та переконливо засвідчила: повернення її до колоніального статусу апріорі не можливе.

Того ж дня в Україні відбулися вибори першого її Президента. Близько десяти кандидатів претендували на цю посаду. До їхньої честі, всі вони під час своєї виборчої кампанії одностайно виступали з державницьких позицій, закликаючи український народ сказати "Так" Незалежності. Другого туру президентських виборів не було. За підсумками голосування першого грудня переконливу перемогу – майже 62 відсотки голосів – здобув Леонід Макарович Кравчук. Перший Президент України складав присягу , поклавши руку на Пересопницьке Євангеліє, створене, між іншим, на батьківщині Леоніда Кравчука – Рівненщині.

То був величний, неповторний час. На наших очах, за нашою участю творилася історія. І референдум, як всенародне волевиявлення, став справді доленосною подією, вагомість якої для подальшої історії державотворення на той час не всі зуміли збагнути. Чимало політиків, у тому числі, національно-демократичної орієнтації, заперечували потребу проведення референдуму, мовляв, 24 серпня 1991 року Верховна Рада України ухвалила Акт про Незалежність, тож навіщо його дублювати. Схоже, дехто побоювався, що під тиском все ще діючої радянської пропаганди чи від страху за майбутні наслідки для себе, люди уникатимуть доленосного "Так – Незалежності!", й винесене на референдум питання не набере потрібної кількості голосів.

Київ, 1 грудня 1991 року. Всенародний референдум та вибори Президента України

Велика, я б сказала, вирішальна роль у тому, що всенародний референдум відбувся, належить Леоніду Кравчуку. В цьому його послідовно підтримував академік Ігор Юхновський. Мотивація Леоніда Макаровича була така: результати всенародного референдуму вже ніколи ніхто не скасує, тим часом постанову Верховної Ради може анулювати який-небудь черговий її склад (антиукраїнський за змістом). "Невже ви не вірите в мудрість українського народу? – звертався він до опонентів. – Сумніваєтеся в тому, що результати його волевиявлення будуть на користь Незалежності?".

Минули десятиліття. Сьогодні навіть моторошно уявити, над якою безоднею ризику, викликів і загроз опинилася б Українська держава, якби її суверенітет і незалежність не опиралися на результати всенародного референдуму першого грудня 1991 року...

Між тим, спогади кличуть нас у той незабутній, романтичний час, час великих сподівань, віри, надії, любові. Ці почуття світяться на обличчі киянки, світлину якої ми тут вміщуємо, що голосувала "ЗА" Самостійну Україну.

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 6,01 грн., на 3 місяці – 18,03 грн., на 6 місяців – 36,06 грн, на рік – 72,12 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

МОМЕНТ ІСТИНИ

ПРАВДА РЯТУЄ ВІД СМЕРТІ

Л.ВОРОНЕЦЬ

25 листопада в Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі "Мистецький арсенал" відбулася презентація виставки "Правда рятує од смерті...", присвяченої трагедії, що сталася в Биківнянському лісі, та пам'яті сотень тисяч безневинно закатованих людей. Ініціатор проекту – колишній Президент України Віктор Ющенко *(на світлині праворуч)***.**

Експозиція виставки – артефакти, добуті в прямому розумінні з-під землі археологами, які впродовж десяти років працювали на розкопках у Національному заповіднику "Биківнянські могили". Вони вражають.

– Головна мета виставки, – сказав на урочистому відкритті експозиції Віктор Ющенко, – відкрити українцям правду не лише про Биківнянську трагедію, а й про все кляте ХХ століття, дати відповідь, за що платили наші прадіди і наші діди... Я знаю відповідь на це запитання. Це все робилося для одного – їм дуже хотілося жити на своїй землі, жити у власній державі.

Зліва направо: Степан БРАЦЮНЬ, Олексій ІВЧЕНКО та Володимир ОГРИЗКО

Він підкреслив, що це найбільша українська могила, в якій без прощення, без молитви поховано більш ніж 100 тисяч замордованих українців, цвіт нації – письменників, учителів, священиків. "Мені б хотілося, – підкреслив Віктор Ющенко, – щоб у людей, які відвідають цю виставку і дізнаються про Биківнянську трагедію, хоч якось защеміло серце".

Чи могло б не защеміти? За звичайними, повсякденними речами – долі людей, які об'єднала одна велика могила в лісі під Києвом.

Биківня. Історична назва цього лісового урочища стоїть в одному ряду з Сандормохом, Соловками, Катинню, всім Архіпелагом ГУЛАГ. Лісове урочище стало місцем упокоєння людей, репресованих і страчених у Києві органами НКВС. За попередніми підрахунками, починаючи з 1929 року, і в основному протягом 1937–1941 років було таємно захоронено понад 120 тисяч осіб.

Під час певних "кампаній", "справ" тощо відбувалося нищення не лише політичних, класових та національних "ворогів радянської влади". У коліщата НКВС потрапила велика кількість випадкових жертв: тих, хто щось не так сказав, не те подумав, не з тим приятелював.

Проте було принаймні дві категорії жертв, належність до яких завжди означала "смертний вирок": "буржуазні націоналісти" та "церковники".

Серед похованих у Биківні – такі особи, як члени УЦР Марко Бец, відомий правник Федір Крижанівський, Микола Симашкевич, скульптор Іван Падалка, поет-футурист Михайло Семенко, донька Л. Старицької-Черняхівської поетеса Вероніка Черняхівська-Ганжа, брат Остапа Вишні письменник Василь Чечвянський, академіки Євген Оппоков (меліоратор), Володимир Юринець (філософ); Микола Пухтинський, відомий адвокат, захисник иа процесах Української автокефальної церкви, СВУ; архієпископ УАПЦ Кость Малюшенко; єпископ Волинський, керівник Київської єпархії УАПЦ Володимир Самборовський; священик, професор Київської духовної академії, вчений-гебраїст із світовим іменем Олександр Глаголєв; окрім них – ще й чимало чільних діячів УРСР: заступник Голови Ради народних комісарів УРСР Ілля Шелехес, нарком фінансів Марк Василенко, нарком торгівлі Георгій Богатирьов, нарком соціального забезпечення Іван Купрін і багато інших.

Биківня стала місцем останнього притулку для десятків тисяч мешканців Києва та області, багатьох інших міст України, різних соціальних груп, а здебільшого це були представники інтелігенції, священики, військові.

– Коли розглядаєш представлені на виставці артефакти, мимоволі намагаєшся уявити їхнього власника, – ділиться враженнями Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь. – Хто був власником цієї чашки, хто носив срібний хрестик або цю золоту обручку? Окуляри, гребінці... Ось купа взуття страчених у Биківні. А ще – кулі та гільзи. Нехай подивляться на них люди: ними вбивали їхніх дідів і прадідів, подивляться і збагнуть глибину української трагедії. Адже чим краще знатимуть українці свою історію, тим менше серед нас буде манкуртів, байдужих споживачів, тим скоріше ми позбудемося девальвованого почуття історичної пам'яті.

...Того для в Мистецькому арсеналі було багато яблук, які, символізуючи життя, так денонсували з моторошними експонатами виставки. Організатори її пояснювали, що яблука тут водночас є і поминальною стравою. Кожен відвідувач може брати їх, щоб дома, разом з рідними пом'янути всіх жертв тоталітарного режиму – репресованих, розстріляних, замучених голодом.

На світлинах: під час відкриття виставки "Правда рятує од смерті..." у Мистецькому арсеналі.

Світлини Богдана Захаряка.

ДОВІДКА. Кількість жертв Биківнянського поховання остаточно не встановлена, наводяться різні цифри: від 7 до 225 тис. Найбільш обґрунтованою є цифра 120 тис. жертв. Дослідження продовжується і нині. На сьогодні за виявленими і опрацьованими співробітниками СБУ документами встановлено прізвища 14191 особи. Решта імен жертв сталінського режиму ще чекають на оприлюднення.

В експозиції представлені більше трьох тисяч експонатів, які належали безвинно загиблим людям під час тоталітарних репресій 1936-1941 рр. Також усі охочі могли ознайомитись із Концепцією Розвитку Національного історико-меморіального заповідника "Биківнянські могили".

Четвертого листопада .2011 року Президент України В.Ф. Янукович надав доручення "Щодо забезпечення розвитку Національного історико-меморіального заповідника "Биківнянські могили", яким підтримано подальший розвиток Заповідника та спорудження центральної частини Меморіалу жертв тоталітаризму на території Заповідника до 1 серпня 2012 року.

ЩОБ ПАМ'ЯТАЛИ

ЕСПЕДИЦІЇ ДО ГЛИБОКОГО ПОТОКУ

27 жовтня та 5 і 11 листопада працівники музею спільно із Староугринівським осередком товариства "Меморіал", а також за участі в одній експедиції працівника "Нашого формату" в м. Калуші Андрія Гнибіди здійснили ряд робіт по відновленню бункера Крайового Провідника ОУН "Захід-Карпати" Степана Слободяна-"Єфрема". З ряду робіт, що проводились, варто відзначити проведення розкопок на місці зруйнованого бункера, облаштування місця поряд з відновленим бункером, проведення комплексу пошукових робіт по виявленню предметів побуту та речей, які підтверджували перебування підпільників у бункері та їхній останній бій.

Під час розкопок були виявлені обгорілі залишки конструкцій бункера. Це дозволило точно встановити, в який спосіб він будувався, як проходило його облаштування всередині, як діяла система вентиляції бункера. Знайдена велика кількість стріляних гільз, а також кулі вогнепальної зброї, які були випущені під час останнього бою. На вході до великої кімнати бункера виявлено емальований чайник, залишки взуття, розбиті частини скляної пляшки, металева частина совкової лопати, залишки лампочки від кишенькового ліхтарика та залишки інших предметів. Ми впевнені, що подальші дослідження дозволять виявити ще велику кількість предметів, що були в бункері під час перебування там підпільників, не дивлячись на те, що співробітники МҐБ на другий день після бою ретельно обшукали залишки бункера. Емґебисти тоді витягли обгорілий труп восьмого підпільника та велику кількість уцілілих матеріалів із архіву крайового провідника.

5 листопада монах о. Сава, відправив молебень на символічній могилі підпільників, відслужив панахиду за загиблими. Разом із пошуковцями о. Сава молився до всіх святих землі української за упокій душ загиблих і за допомогу у відновленні бункера. Після виконання священичих обов'язків о. Сава долучився до відновлювальних робіт.

Поряд із відновлювальними роботами науковці ведуть пошукову роботу з ідентифікації осіб полеглих підпільників на підставі світлин, отриманих із Державного галузевого архіву СБУ в м.Києві за сприяння Олександра Іщука.

Першого листопада група краєзнавців у складі Степана Лесіва, Віри Перегіняк та Лесі Худик здійснила поїздку до Середнього Угринова, до дружини покійного підпільника Івана Мориса-"Дуба", а місцева жителька Парасковія Меленюк ідентифікувала особу Івана Юрківа-"Кармелюка". Продовжуючи пошуки в Старому Угринові, Степан Лесів у Олени Іванюк (з дому Перегіняк), Анни Чопанюк (з дому Красій) підтвердив особу загиблого староугринівського підпільника Івана Юрківа. На даний момент пошуки спрямовані на с.Крилос і с.Ганівці, звідки родом Прокіп Духович і Василь Камінський.

Степан ЛЕСІВ,
завідувач ІММСБ

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценко Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-33-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

РЕКВІЄМ

ЧЕРВОНА КАЛИНА, ХЛІБ, ЗАПАЛЕНІ СВІЧКИ

Так тисячі киян останньої суботи листопада вшанували пам'ять убитих голодоморами в Україні

Тепер ці жалобні урочистості проводяться з ініціативи громадськості. О 14 годині біля станції метро "Арсенальна" зібралися тисячі киян і гостей столиці, які колоною вирушили до Національного музею "Меморіал пам'яті жертв голодоморів" у Києві. Скорботна хода присвячувалася пам'яті дітей, убитих і ненароджених внаслідок Голодомору-геноциду. Адже дослідники кажуть, що серед померлих у 1932–33 роках щонайменше половину становили діти, у вересні ж 33-го за парти не сіли понад мільйон українських школярів.

Свічку пам'яті запалює Андрій ЛОПУШАНСЬКИЙ, відомий меценат

Учасники ходи несуть незапалені свічки – символ молодого, непрожитого життя, пучечки колосків, яблука, червону калину, глечики з зерном, хліб. Чорні стрічки з написом "Голод-голодомор 1932-33 років" роздають всім охочим. Прикмета жалобних урочистостей – відсутність партійної символіки. Люди йдуть під Державними синьо-жовтими прапорами із траурними стрічками. Проте в колонах – багато знайомих облич, зокрема, активістів Конгресу Українських Націоналістів.

– Люди прийшли сюди за покликом душі, – каже Голова Конгресу Степан Брацюнь. – Ми вшановуємо пам'ять і мертвих, і ненароджених – жертв Голодомору – геноциду українського народу.. Кажуть, якби не Голодомор, нас було б щонайменше 70 мільйонів, а ще 10 мільйонів – наші втрати у Другій Світовій війні. Тож сьогодні в центрі Європи мала б проживати 80-мільйонна українська нація. Треба, нарешті, позбуватися історичної амнезії, усвідомити, дати оцінку трагічним втратам, яких завдав Україні більшовицький терор. Наша політична сила і надалі сприятиме цьому процесу.

Степань Брацюнь запалює свічку пам'яті. А на схилах пагорбів волонтери запалюють вогники в сотнях лампадок, якими було викладено велетенські цифри – роки голодоморів в Україні: 1921–1922, 1932–1933, 1946–1947. Їх далеко видно – ген-ген на Лівобережжі.

"Вбиті від голоду зникнуть без твоєї пам'яті", – хтось вголос читає напис на плакаті, хтось схлипує при цьому. На громадських заходах ввечері вже присутні лише два президенти – Віктор Ющенко та Леонід Кравчук.

Коло Монумента жертвам Голодоморів представники українського духовенства на чолі з патріархом УПЦ КП Філаретом відслужили панахиду за невинно убієнними, щиро молилися та просили для них у Всевишнього вічну пам'ять...

О 16 годині – Всеукраїнська хвилина мовчання. Учасники скорботних заходів, як і мільйони українців у всьому світі, запалили Свічку пам'яті...

Ольга ДМИТРЕНКО
Світлини Богдана Захаряка.

26 листопада Конгрес Українських Націоналістів взяв участь у жалобних заходах із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років. Активісти партії разом із представниками інших патріотичних організацій і небайдужими громадянами пройшли жалобною ходою до Національного меморіалу жертвам Голодоморів.

Лідер Конгресу Степан БРАЦЮНЬ і багатолітній Голова КУН Олексій ІВЧЕНКО поставили до підніжжя Меморіалу свічку пам'яті від усього членства Конгресу Українських Націоналістів.

ЦІНА ВІДЗНАЧЕННЯ СВОБОДИ – 340 ГРИВЕНЬ

Шевченківський районний суд міста Києва виніс постанову про стягнення штрафу у сумі 340 гривень з ініціаторів відзначення Дня Свободи на Майдані Незалежності у Києві.

Голові Секретаріату КУН Володимиру Манькові *(на світлині вгорі – справа)* інкримінували порушення встановленого порядку організації або проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій. Проте голова Секретаріату КУН стверджує, що мітинг, запланований Конгресом на 22 листопада, був законним.

"Повідомлення про акцію до КМДА я подав 21 листопада зранку, – каже Володимир Манько, – через кілька годин по телефону я дізнався вхідний номер, отже, повідомлення було зареєстровано". За словами політика, такими ганебними судами влада намагається сьогодні залякати опозиційні сили і встановити в країні режим "керованої демократії". Володимир Манько наголошує, що Конгрес і надалі проводитиме вуличні акції, таким чином фокусуючи увагу суспільства на антиукраїнській та антисоціальній діяльності нинішньої влади.

На постанову суду КУН готуватиме апеляцію.

Нагадаємо, КУН та інші партії та громадські організації національно-демократичного спрямування вийшли на Майдан Незалежності відзначити державне свято – День Свободи. Проте влада і міліція всіляко перешкоджали активістам відсвяткувати сьому річницю Помаранчевої революції. На голову Секретаріату КУН та інших ініціаторів відзначення було складено адмінпротокол.

Прес-служба КУН

ГОЛОС У ДИСКУСІЇ

ЩЕ РАЗ ПРО ЧОРНОБИЛЬЦІВ...

Відомо, з добра люди не виходять на вулиці, щоб маніфестувати, протестувати і домагатися чогось. Їх веде на це потреба. А обов'язком держави є створити умови життя, гідні людини. У цьому випадку належить бути по стороні чорнобильців і афганців і їхні домагання підтримати як людей, які опинились у скрутному становищі. Так є у цілому світі, бо ж завтра може таке спіткати кожного із нас.

Але чи на ту адресу спрямовують свої вимоги ці групи людей? ЧАЕС, хоча розташована на території УРСР, за конституцією СССР, суверенної соціалістичної держави, та однак була власністю не УРСР, а Росії-СССР і підлягала юрисдикції Москви. Все, що там відбувалося, діялось за наказом Москви, і проведення експерименту, який призвів до катастрофи в квітні 1986 р., – також з наказу Росії. Такий юридичний стан окремих підприємств знаний у цілому світі. І за всі нещасні випадки на таких підприємствах відповідають їх власники – приватні чи держави.

Висновок: Росія, як спадкоємець СРСР, зобов'язана відшкодувати всі кошти, спричинені катастрофою на ЧАЕС. І не лише людям, які потерпіли внаслідок вибуху атомного реактора, але всі інші шкоди, заподіяні вибухом, – майнові, екологічні тощо.

Обов'язок Уряду України, юридичної палітри нашої, коституційників і міжнародників – домагатися від РФ відшкодування за спричинені вибухом на ЧАЕС збитки.

Очевидно, це не здіймає з держави обов'язку допомогти людям, повторюю – людям, своїм громадянам, які опинились в скрутному становищі.

Такий юридичний підхід належить застосувати і до "воїнів-інтернаціоналістів" – афганців. Хто їх висилав до Афганістану воювати проти афганського народу? Москва! Чиї інтереси вони там захищали, України?

І знов! Українська держава зобов'язана допомогти їм, як людям, як своїм громадянам, які опинились в скрутній соціальній ситуації, але не за "заслуги" в Афганістані.

Все це належить виразно усвідомити всім нам, і в першу чергу, самим протестуючим.

С.СЕМЕНЮК,
м. Київ

ЗАЯВА

СТАЄМО ДО БОРОТЬБИ РАЗОМ!

Конгрес Українських Націоналістів висловлює щирі співчуття родині Геннадія Коноплькова, який загинув під час акції протесту в Донецьку.

Геннадій КОНОПЛЬОВ

Цинізм і жорстокість нинішньої влади дійшли до тієї межі, за якою мирний діалог між нею і суспільством уже неможливий. Трагедія у Донецьку показала, що ціна людського життя у нашій державі наразі дорівнює нулю.

Конгрес Українських Націоналістів вважає, що відповідальність за жорстоке вбивство інваліда-шахтаря, який використовував своє конституційне право на мирний протест, несе персонально Президент України Віктор Янукович. Саме він має дати відповідь українському суспільству, хто давав наказ на знесення наметового містечка у Донецьку в такий брутальний спосіб. Саме він має дати відповідь своїм землякам-донеччанам, які власною підтримкою привели його до влади, чому сьогодні їх грабують і вбивають.

Ми переконані, що за нинішніх умов справжні винуватці трагедії у Донецьку знайдені та покарані не будуть, тому українці мають скористатись нарешті нормою прямої демократії та припинити повноваження цієї влади.

Конгрес вважає, що звільнення України від антинародного режиму Януковича розпочнеться саме із Донбасу, але для того, щоб отримати повну перемогу над бандитами при владі, потрібні спільні зусилля всієї української нації.

Стаємо до боротьби разом!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

СЕЛО – КОЛИСКА УКРАЇНИ

Із промови почесного президента Асоціації фермерів та приватних землевласників України Івана ТОМИЧА на круглому столі "Аграрна реформа в контексті національної та соціальної справедливості", організованому Конгресом Українських Націоналістів 23 листопада 2011 року

"ЗЕМЛЕ, МОЯ ВСЕПЛОДЮЩАЯ МАТИ"

Надзвичайно приємно бути в такому середовищі, де питання нації – не порожній дзвін. Мова йде про долю України. Правильно поставлено питання. Що ж ми маємо? Ми маємо: перше – дискредитацію ідеї самої власності *(йдеться про приватну власність на землю)*. Ми маємо втрачені можливості. Ми маємо довготривалу винищувальну політику українського селянства в новітній історії України. Якщо коротко, це можна показати на основі нормативно-правової бази, яка на сьогодні є… Продовольча безпека – це основні засади державної аграрної політики. Всі інші складові системи національної безпеки, які зачіпають всі соціальні групи населення, без вітчизняного сільського користування, продовольства зводиться до нуля.

Я думаю, це аксіома. Її записано в основних засадах державної аграрної політики. Я б хотів вам показати законодавчу базу. *(Через проектор демонструється слайд з підбіркою законів)*

За оптимістичними розрахунками у законодавчому плані ми на сьогодні маємо 60–70 відсотків сформованої нормативно-правової бази. Це все через те, що до 1999 року взагалі були тільки гасла. Ніякої земельної реформи у країні не відбувалося. А земельну реформу і приватну власність треба було запровадити не пізніше 1995 року. Тоді ми б, замість розмов на цю тему, говорили про стратегію розвитку української нації та держави. Це все відбулося через домінування лівих у перших скликаннях парламенту. Я говорю про лівих ідеологів, які з 90-х років заблокували розвиток земельних відносин та формування цивілізованого устрою у сільській місцевості України. Вони консервували стару комуністичну колгоспно-радгоспну систему, яка, безумовно, не могла існувати. Криза наступила у 1998 році. Детально її не характеризуватиму. Тоді Кучма, зрозумівши цю кризу, ухвалив політичне рішення і розігнав колгоспну систему, не забезпечивши подальшого розвитку устрою, формування сільської місцевості і запровадження ринку землі.

Від 1999 до 2002 року у нас ситуація в аграрній сфері фактично була нульовою.

За короткий період з 2002 по 2005 рік удалося сформувати частину законодавчого забезпечення, проте у сфері реалізації була майже повна бездіяльність. Це я не персоніфікую з жодною владою, я персоніфікую з Україною. Тому на сьогоднішній день ми всі, в тому числі, і суспільство, несемо відповідальність, і громадські організації, і політичні партії, і виконавчі гілки влади… Сформували динозавра, якого немає на жодному континенті світу. Ті, хто виробляє 80 відсотків продукції, у важких, допотопних умовах борються за існування, а з іншого боку, у нас успішно формуються багатомільйонні латифундії, які контролюють через вплив аграрну політику в Україні, і які в своїй суті несуть надзвичайно загрозливі тенденції для української нації.

Крок до паювання землі був кроком у правильному напрямку. Потім одразу почалися намагання забрати цю землю у людей, в чому я вбачаю небезпеку. Орендні відносини, які в нас встановились, полягають у наступному: 6 млн. гектарів фактично, на сьогодні відібрано в українських селян. Яким чином? Через договірні взаємовідносини. Там є три фактори. Перший: продаж після вступу в дію закону про ринок землі, фіксуючи ціну. Ще один: купівля цих земель через використання оренди 10–15 років. Тобто не власник отримує вигоду, а той, хто забрав землю, якщо він вкладає у ресурс землі, то він фактично і забирає землю.

Наступний небезпечний фактор – це олігархат, який утворився різними шляхами, у тому числі, через корпоративні права. Сьогодні це десята частина світового запасу. Це майже 12 млн. гектарів землі, що перебувають під контролем траснаціональних компаній, які на світових біржах торгують акціями. Ми говоримо, ринок землі заборонений, мораторій діє і все інше. А їхні корпоративні права вже п'ятий рік торгуються на світових інвестиційних площадках. Це є надзвичайно велика загроза одномоментної втрати мільйонів гектарів українських чорноземів. І ніхто не враховуватиме інтересів власників земельних паїв, української нації та українського суспільства.

На даний момент відсутнє розмежування земель. Сьогодні на Київщині ніхто не може дати відповідь, які землі до якого призначення належать. Так, багато земель сільськогосподарського призначення своє призначення змінили. Без запровадження земельного кадастру говорити про будь-які, хоч напівцивілізовані, умови безперспективно. Сьогодні проглядається чіткий задум влади: сконцентрувати найстратегічніший світовий ресурс XXI століття і третього тисячоліття – українські чорноземи під власним контролем. Урядовий закон чітко прописує стратегічний контроль держави та контроль наближених до влади олігархічних кланів.

У світі йде боротьба за контроль над світовими продовольчими потоками, і хто її виграє, той буде найуспішніший. Для України дана боротьба становить небезпеку. Близько тридцяти країн вже майже десять років ведуть серйозну боротьбу за українську землю. Китай готовий інвестувати в українську землю *(мається на увазі готовність Китаю купити українську землю)* 400 мільярдів доларів. Всім треба усвідомити наслідки такого зовнішнього втручання для української нації. Я вдячний Івану Олександровичу та всім тим депутатам, які усвідомили момент відповідальності і з 17-го на 18-те листопада 2011 року не допустили ухвалення того закону, який призвів би до знищення української нації. Але чи цим вирішене питання? Ні. Як заявив нещодавно Калюжний, вони швидко збираються повторно вносити відхилений законопроект на розгляд ВР. Без обговорення, без якісних змін. Ця небезпека є надзвичайно гострою.

Хотів би ще навести деякі цифри. *(Коментує слайд, виведений проектором.)* Це земельний фонд України. Йде мова про 70 відсотків земель сільськогосподарського призначення, які скоро стануть товаром у запровадженому ринкові землі. *(Коментує інший слайд.)* Ось ще фрагмент, Полтавська область: земельні паї на прикладі одного господарства. На ці паї видані державні акти, і все зроблено якісно, встановлені межі. Але що ж тут буде відбуватись за умов запровадження ринку землі? Тут буде трагедія, ломка всієї сівозміни, ломка устрою, ломка виробництва і важко прогнозовані наслідки. Бачите, яка строкатість паїв? У результаті запровадження ринку землі безладно будуть здійснюватись процеси купівлі-продажу. Закони нічого чітко не прописують. Тут буде відбуватись повний хаос. *(Коментує наступний слайд)* Оце ми мали у 2001 році. Ми мали перший серйозний виклик утворення в Україні перших 15-ти агрохолдингів. За розмірами вони тоді були дитячими. По 14 тис. гектарів. Сьогодні з 14 тис. гектарів ви не будете вважатися серйозним латифундистом. Ви не сядете за один стіл з тими, хто ухвалює рішення.

2010 рік трошки відстає. 2011 більше 11 млн. гектарів і 120 підприємств. Ця структура є найбільш політично, економічно, соціально, національно небезпечною. *(Йдеться про систему розподілу землі, коли 11 млн. гектарів належать 120 підприємствам (агрохолдингам))*

Середній розмір ферми. За весь мій фермерський стаж я чую з трибуни ВР як всі говорять, що тільки крупнотоварне аграрне виробництво врятує Україну. Але подивіться, який стан справ у світі. Є середній розмір земельного наділу у 7 гектарів. У США середній розмір земельного наділу 200 гектарів. Говорять, що там гігантоманія, але ніде нічого подібного за тисячоліття у світі, де фермер виробляє 94 відсотки сільськогосподарського продукту, нема, як у нас. Тому якщо говорити про цивілізований світ і європейські якості та цінності життя, то тільки про таку орієнтацію *(орієнтацію на фермерські господарства з невеликими наділами землі)* можемо говорити.

Ціни, які існують за гектар землі сільськогосподарського призначення на сьогодні в Європейських країнах, – це 15, 20, 30 тисяч євро за гектар. А в нас сьогодні скинута директива більше 300 доларів не платити за умови запровадження ринку землі. 300 доларів – це найкраща ціна, а так будуть за безцінь брати. Власників земельних паїв обдурюють. Отож за умови нормального впровадження ринок землі – це останнє питання, а перед тим треба здійснити комплекс підготовчих заходів, які ще й досі не виконані. Стійка будівля тільки тоді, якщо в неї міцний фундамент, а ми, не маючи фундаменту, вже хочемо поселятись. Ні логіки, ні здорового глузду.

Тепер, що робити? В цьому напрямку ми конкретно працюємо, і Кузьма Матвіюк очолює комітет на Хмельниччині. Такі комітети створені в усіх областях. До них увійшли 52 всеукраїнські громадські організації. Я очолюю Комітет захисту рідної землі. Ми провели цілу низку круглих столів, дискусій, громадських слухань. Окрім того, провели дві акції під Верховною Радою. Остання з 17-го на 18-те листопада. І в обласних центрах. Але все це мізерна протидія, якщо зважити на потугу влади та її інтереси. Якщо ми не зможемо у короткий час донести небезпеку хижацького розпродажу землі до всіх громадян, буде велике лихо, незрівнянне навіть з чорнобильськими проблемами, податковим кодексом та пенсійною реформою. Це виклик, звернутий до української нації. Якщо у цьому ми не досягнемо розуміння і суспільство не відреагує, ми дуже довго потім розплачуватимемось. Важко навіть всі наслідки передбачити.

Журналіст: *Яка саме норма закону забезпечить чиновникам контроль над великими наділами землі? Адже при ринку землі кожен власник землі хоче продає, а не хоче – не продає.*

Роман ТКАЧ, депутат ВР, секретар комітету із земельних питань: Зараз діє норма, за якою при продажу землі власником паю пріоритет при купівлі автоматично надається орендареві, так що власник не може продати наділ комусь іншому, навіть якщо інший покупець пропонує кращу ціну. Така норма закону.

Іван ТОМИЧ: Правильно. Я тільки дещо додам. Урядовий проект закону надає пріоритет при купівлі землі в першу чергу владі *(чиновникам)* в особі державної агенції, а потім тим, хто наближений до влади. У законопроекті всюди виписане на перших позиціях переважне право держави *(чиновників)* на купівлю землі у власників паю. Це антиконституційно і суперечить правам меншості у продажі земельного масиву. Влада через проект землеустрою забирає земельний масив оптом. І вона продає тільки тому, хто наближений до неї. Підготовка ліцитаторів, їхні права, обов'язки чітко виписані. Якщо ти зробив крок без влади, тебе викинуть, позбавлять ліцензії. Так система побудована, що нас контролює або капітал, або держава *(корумповані чиновники)*. Вони хочуть спершу забрати, а потім на вторинному ринку продати, але не українцям. Якщо держава відповідальна перед народом, то контроль за земельними ресурсами це є один із важливих інструментів. Наприклад, держава Німеччина. Там контроль тотальний. Там син у батька не купить землю власну, якщо він не має спеціальної освіти. І в США приблизно таке. Але там є держава, є нація, є стратегія розвитку.

Модератор: *Чи транснаціональні корпорації та вітчизняні олігархи становлять єдину силу, що прагне обезземелити українських селян, сконцентрувавши цей цінний ресурс в своїх руках? Чи це конкуруючі сили?*

Іван ТОМИЧ: Ці процеси не однолінійні. У вітчизняних олігархів останні два роки появились серйозні апетити щодо землі. Але їхні капітали неспівмірно малі у порівнянні з капіталами потужних світових гравців. Отож за умов відкритого ринку землі в один прекрасний день вітчизняні олігархи можуть залишитись без землі і без нічого. Чого в законі прописано право купівлі землі лише громадянами нашої держави? Бо вони бояться Китаю, Штатів, Європи та інших гравців, здатних сконцентрувати серйозні ресурси на викуп українських земель. За наявними у мене офіційними даними 30 країн мають щодо нас серйозні плани і вже володіють від 1,5 до 2 млн. га земельних ресурсів України. А між ними (вітчизняні олігархи та іноземні компанії) йде безумовно жорстока конкуренція. Але і закордонний капітал, і вітчизняний олігархічний капітал діють не в інтересах української нації. Ви зробіть запит відповідно до закону про інформацію до голови Держкомзему. Нехай вони викладуть суспільству хоч раз, хто володіє землями в Україні, які країни і в яких масштабах. Інформація за сімома замками. Треба дізнаватись хто знає як. Але це факт.

(Продовження теми – в наступних числах.)

НЕСКОРЕНІ

ВОЇН АРМІЇ БЕЗСМЕРТНИХ

15 листопада Маріупольське міське товариство "Просвіта" відзначило 80-літній ювілей Любомира Стефановича Гудза, одного із своїх перших організаторів.

Л.ГУДЗ

Нинішнє покоління "дітей війни" добре пам'ятає післявоєнне десятиліття. Пам'ятає чекання з фронту батьків, голодну весну 1947-го та спрямування на роботу молодих вчителів і лікарів у Західні, "бандерівські", області України. Тоталітарна влада намагалась вбити в голови людей думку по те, що лицарі української свободи – воїни УПА – є найзапеклішими ворогами українського народу. Трагізм ситуації полягав ще й у тому, що українці змушені були воювати між собою. Скільки маніпулятивних книжок, точок впливу на свідомість було задіяно за півстоліття після "золотого вересня" 1939 р.?! Це був приклад тваринного страху нащадків царської колоніальної імперії перед людьми, що усвідомили себе вільним народом. Через чарівні призми не закаламученої пам'яті поколінь все таки пробивається істинне розуміння того часу і чину покоління нескорених.

Перед нами книга П.Франка "Нескорене юнацтво" (Львів 2007). На сотій сторінці читаємо "Гудз Л.С. 1931 р. народження, м.Дрогобич, заарештований у 1947 р., засуджений ОСО при МГБ СССР на 10 років концтаборів (ст. 54 – 1а, ст. 54 – 8, ст. 54 – 11УК УССР). Звільнений з ув'язнення в 1955 р. Реабілітований у 1992 р.". Зверни увагу, читачу, на дві "дрібниці": у 1947 р. Любомиру виповнилося тільки 15 літ. А від часу звільнення до реабілітації пройшло більше 30 років під недремним оком "меча партії" із забороною повернутися у рідні краї. Видно "меч" добре розумів, що для людини край батьків є те, що корінь для дубів (Ось вони, пекучі іскринки трагічної долі маленьких людей!). То ж змушений був завербуватися на будівництво стану "1700", де й пропрацював 30 років в одній бригаді електриком. Благо, спеціальність цю здобув ще в таборах.

А ось ще більш інтригуючу інформацію у жовтні 2001 р. подала газета "За вільну Україну", опублікувавши під заголовком "Воїни Армії Безсмертних" із архівів МГБ список повстанців ОУН-УПА, які полягли в боротьбі за волю України в 1944–53 рр. Проти номера 98 написано: "Гудз Любомир (псевдо Любко, Орлик) розстріляний (!) 19.11.1947 р. в м.Дрогобич". Явно квапилися цербери з МГБ відзвітувати за "успешно поведенную операцию", не встигли зробити контрольного пострілу. Поранений тільки в ногу Любко – Орлик вижив. Боже Провидіння провело його через табори Мордовії, Казахстану, Уралу аж до нашого Жданова на "стройки коммунизма"...

Дзвони пам'яті не давали спокою, били на сполох. Не можна спати, ставати юшкоїдом, дбати тільки про власний добробут. Час діяти, відроджувати занедбане, недопізнане, замовчуване. І Любомир Стефанович знаходить однодумців серед Гельсінської спілки. Він знав про долю багатьох побратимів по духу, але не відступав. Активно працював в УРП, у травні 1989 стає членом "Меморіалу". В листопаді цього ж року було створено ТУМ ім.Шевченка, і першим співголовою в Іллічівському районі було обрано саме його. Жодна акція "Просвіти" чи НРУ не обходилась без його активної участі. Через багато років мало кому відомо, що українська школа № 66 відбулася і завдяки ентузіастам, очолених Любомиром, які ходили по квартирах мікрорайону агітувати батьків. Мобілізувати українське життя на громадське добро (раз вибито зброю з рук) і діяти зброєю культури, щоб зберегти свою самобутність, самодостатність – таке було його переконання, бо добре розумів: в Україні після тотального винищення протестного люду був зупинений процес одухотворення життя.

Дозволимо собі ще один витяг із газети ВР "Голос України" (№ 128, липень 2007). У статті Н.Філіпчук "Ініціатором підняття синьо – жовтого прапора був народ" читаємо: "Вперше (не тільки в Маріуполі, а й у всій Східній Україні) три синьо-жовтих прапори було піднято 9 березня 1989 р. в міському театрі під час святкування ювілею Т.Шевченка". Організатором акції був Л.С.Гудз. За його словами: "Один з трьох прапорів після проголошення незалежності віддав до краєзнавчого музею. Щоправда, музейні працівники ніде його не виставляють, кажуть, що він у фондах. Натомість виставляють усю символіку вже не існуючої держави СРСР".

Як бачимо, і нині не зупинено маховик маніпуляцій не тільки в політиці, а й в культурі взагалі. Багато людей досі перебувають у полоні колоніальних стереотипів мислення, уявлень і дій, які підсилюються щомиті запроданськими ЗМІ. Поступ наш надто уповільнюється. Вічно вчорашні із шаленою швидкістю та "добрими" усмішками знов одягають кайдани на переможців, часом срібні, і навіть золоті.

Не густо державних нагород у ювіляра. От хіба що торба Грамот за "ударний труд" на заводі ім. Ілліча та медаль "Ветеран труда". Але найбільшою гордістю є нагрудна відзнака НРУ "За заслуги перед українським народом" та може ще публікація Р.Пастуха, який на основі архівних документів повідомив громадськість, що восени 1945 р. в Дрогобичі діяла підпільна організація "Юнак", очолювана Л.С.Гудзем, Люди такого калібру завжди розуміли – без самостійної держави нація обов'язково буде поглинута, і коли тебе штовхне один, щоб ти потонув у бурхливому потоці подій, а другий на іншому березі готовий, як тільки ти випірнеш, палицею добити тебе, то як же випірнути із рибиною в зубах і зуміти обвести навколо пальця обох твоїх ворогів?! Таке надзавдання стояло протягом століть перед багатьма поколіннями свідомих українців...

Тож і зараз, розмінявши дев'ятий десяток літ, Л.С.Гудз залишається носієм незнищенно вікового: ідеї і чину нації, він бореться за українську Україну. Розуміє, що протиукраїнські сили плетуть павутиння нового поневолення України, без неї ніяк не можуть зліпити "оновлену" імперію. Тому й потрібні нам, як ніколи, цілісні, міцні та мудрі натури, схожі на покоління нескорених, здатних вистояти і самозберегтися. Адже напевне знаємо: є ворожі наміри – довести українське суспільство до духовної деградації. На наших очах відбувається цілеспрямована селекція – відштовхування талановитих, патріотичних людей від влади. Гальмується створення справді української провідної верстви.

"Без дорозтання всіх нас до любові, якою палали серця найавторитетніших українців усіх віків до свого рідного краю, годі думати, що відбудеться побудова українського гуманістичного суспільства, яке буде спроможне витримати глобалізаційні виклики сучасного та майбутнього. Мета цих викликів – нове поневолення України, винародовлення українців на своїй землі, завершення "земельної реформи", яка повністю доконає наше село – головне джерело українського духу", – такими словами закінчив свої спогади Людомир Стефанович.

Наш ювіляр – живий приклад боротьби за українську свободу, живий доказ істини, що люди, як метали – одні в горнилі загартовуються, інші розтоплюються. Цей чоловік – справжній носій національної шляхетності – найстрашнішої "бацили" для всіх імперій. А національна шляхетність є запорукою нашої свободи, запорукою нашої дороги до європейських цінностей – до такого висновку прийшли всі присутні. Просвітяни щиро привітали свого побратима з ювілеєм, побажали доброго здоров'я та проспівали йому "многая літа".

Іван БОНДАР,
Маріуполь

У ЛЬВОВІ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЧЛЕНІВ ОУН, РОЗСТРІЛЯНИХ НАЦИСТАМИ

27 листопада у Львові, на Кортумовій горі, що поруч з Янівським цвинтарем, відбулось вшанування пам'яті членів ОУН, яких було розстріляно німецькими окупантами впродовж 25–27 листопада 1942 року. Біля пам'ятника загиблим відправили панахиду.

Жалобні заходи на Кортумовій горі вже другий рік поспіль проходять із ініціативи організації української молоді "Спадщина" та молодіжної референтури Конгресу Українських Націоналістів. Цього року вшанувати пам'ять загиблих оунівців прийшли й представники інших громадських організацій, зокрема ОУН(м), НСОУ "Пласт", УНСО, ЛММГО "МО "ГРАНІТ", МНК.

Перед присутніми також виступили голова обласної ОУН Олег Гринюк, голова секретаріату ЛОО КУН Ігор Данилиха, публіцист Ярослав Сватко, політолог Софія Федина.

Промовці розповіли про героїв, зазначили, що саме існування цієї могили є спростуванням колаборантства, в якому звинувачують оунівців наші недруги. Адже героїв-патріотів розстріляли гітлерівці. І.Данилиха розповів про тих, хто спричинився до спорудження та впорядкування спільної могили, а саме – про Романа Панкевича і закликав молодь пронести дух патріотизму в майбутнє.

Софія Федина також зініціювала виконання пісні "Ми – націоналісти". Молодь поклала квіти до могили героїв ОУН. Учасники заходу на його завершення заспівали "Зродились ми великої години…"

За матеріалами Мар'яни ДАНИЛИХИ

ВАКХАНАЛІЯ ШОВІНІСТІВ

ДО УКРАЇНИ... З НЕНАВИСТЮ

Нардеп із "більшості" Юрій Болдирєв належить до тих "записних" українофобів, які використовують будь-яку нагоду, щоб продемонструвати вороже ставлення до незалежної Української держави. Днями він намагався привернути до себе увагу "одкровеннями", які озвучив на організованій російським посольством в Україні імпрезі з нагоди річниці Нюрнберзького процесу...

Почав нардеп із Галичини, яку він потрактував, як "наріст на тілі України", "наслідок пакту Молотова – Ріббентропа". Тож "в одних кордонах утримувати Галичину і Донбас, Галичину та Крим можна тільки силою", вважає Ю.Болдирєв і переходить до конкретних пропозицій: Україна має позбутися Галичини. "УРСР, – пояснює він для "нетямущих", – створили три криваві диктатори – Ленін, Сталін, який приєднав увесь Захід, скориставшись правом сили, і Хрущов, який для балансу етнічного та ментального приєднав Крим". Тож таке державне утворення, наголосив нардеп від ПР, можна утримувати лише з допомогою НКВС чи КДБ.

Не втримався Болдирєв, щоб по-холуйськи не втяти халяндри перед російським послом, і заявив: "Якщо прибрати Галичину і залишити справжню Україну з Донбасом і Кримом, то це й буде перша Росія. А там буде і Російська Федерація". Пообіцявши таким чином, що РФ, в разі "сприятливого" розвитку подій, може "прирости" таким собі регіоном, як "перша Росія", Ю.Болдирєв, схоже, сподівається на належну, схвальну оцінку своєї резонансної заяви в лоні рідної партії.

Звісно, якби Партія регіонів мала справді державницьку орієнтацію, то після таких публічних рефлексій, які "тягнуть" на кримінал, Болдирєва витурили б з партії наступного дня. Та очевидно, що в душі керівні "регіонали" поділяють позицію російського шовініста. Так, Михайло Чечетов від коментарів відмахується, мовляв, це позиція особисто Болдирева, а не Партії регіонів. Виглядає на те, що в ПР нема охочих витлумачити своєму партійному керівництву, що за стандартами всіх держав, у тому числі й Росії, загальноприйнято наступне: в парламенті країни не може перебувати вороже налаштована до неї людина, яка публічно ділиться можливими варіантами її розчленування. Скоріше всього, Партія регіонів і досі не позбулася ідей сепаратизму, які визначали її політику 2004 року. Просто, їх загнали в підпілля і час від часу озвучують через одіозних нардепів, яких, вважається, навряд чи хтось сприйматиме серйозно. Зате де треба, їх почують.

М.БАЗЕЛЮК

"УКРАЇНО! ТИ ДЛЯ МЕНЕ ДИВО". *В.СИМОНЕНКО*

ПОДОРОЖ ІСТОРИЧНОЮ ПАМ'ЯТТЮ

Степан СЕМЕНЮК

"Щоб полюбити Батьківщину, треба її пізнати"
М.Реріх

"Україна –
хліб мій і сіль
Мандрувати мені до неї,
бо тільки там Істина.."
Т. Карабович

З 13 по 25 серпня гурт туристів з Польщі відвідав Україну – від кордону аж до Харкова.

Свою мандрівку по Україні ми розпочали від м.Володимира-Волинського, який вперше згадується в літописі 988 року. Старовинна назва Лодомир, звідси: Королівство Ґаліції і Лодомерії. Князь Володимир Великий реактивував тут єпископство. Назву "...Волинський" надала йому Катерина ІІ в 1793 році. У місті зберігся Успенський собор 1160 року та інші пам'ятки XII–XIV ст. Властиво тут ми лише мали нічліг у готелі "Волинь", відвідали центральну частину міста і були на Службі Божій в церкві.

Дорогою до Києва, яка пролягає між Поліссям і лісостепом Волині, минаємо колишні містечка, які тепер називають селищами міського типу. Назва Волинь походить від міста Волинь в Червенських городах, яке тут за Бугом, – тепер с.Чермна, Грубешівського повіту.

Поліські болота спричинені тим, що по всій цій території залягають поклади мідної руди, покриті піщаною неврожайною землею. Ліси тут переважно шпилькові, березові. Цю землю оспівав Д.Фальківський у вірші, що став піснею, "Очерет мені був за колиску…" Землі піщані, не урожайні. Люди тут жили віками з рибальства, лісів, гончарства..., гречкосії… Тут збереглися найдавніші останки нашого побуту: старі архаїзми в мові, одязі, віруваннях

За "царствування" Брежнєва було розпочато меліорацію Полісся, що невдовзі призвело до піщаних дощів, – річ небувала на цій болотяній землі. Тож зродився новий план – перекачування з р. Буг води для зрошування Полісся. До чого довела б реалізація цих немудрих дій режиму?

Як тебе не любити, Києве мій!..

До Києва приїжджаємо вже досить пізно. Приймає нас готель "Славутич", це вже Лівобережжя. Відпочинок – і два дні пізнаємо місто.

Рік заснування міста покритий сивою давниною. Птоломей (II ст.) називає Київ Метрополією – матір'ю міст (від гр. meter "мати" і polis "місто"). Мартин Стрийковський подає дату заснування Києва – 532 рік, тобто за володіння київської династії. "Велесова Книга" подає, що держава Кия на Заході сягала Холмщини, де його брат ЩЕК мав заснувати місто ЩЕКАРІВ, теперішній Краснистав (ця назва появилась щойно в XIV ст). Відомо, що лодії Кия доплинали до Чорного моря.

Микола Реріх, який народився і зріс в Сан-Петербурзі (його батько був головою української громади столиці Росії), приїхавши до Києва, сказав вище наведені слова, і зазначив про Київ: "старина, що ніколи не старіє" і що "можна дивуватися тому культурному життю, де таке мистецтво було потрібне".

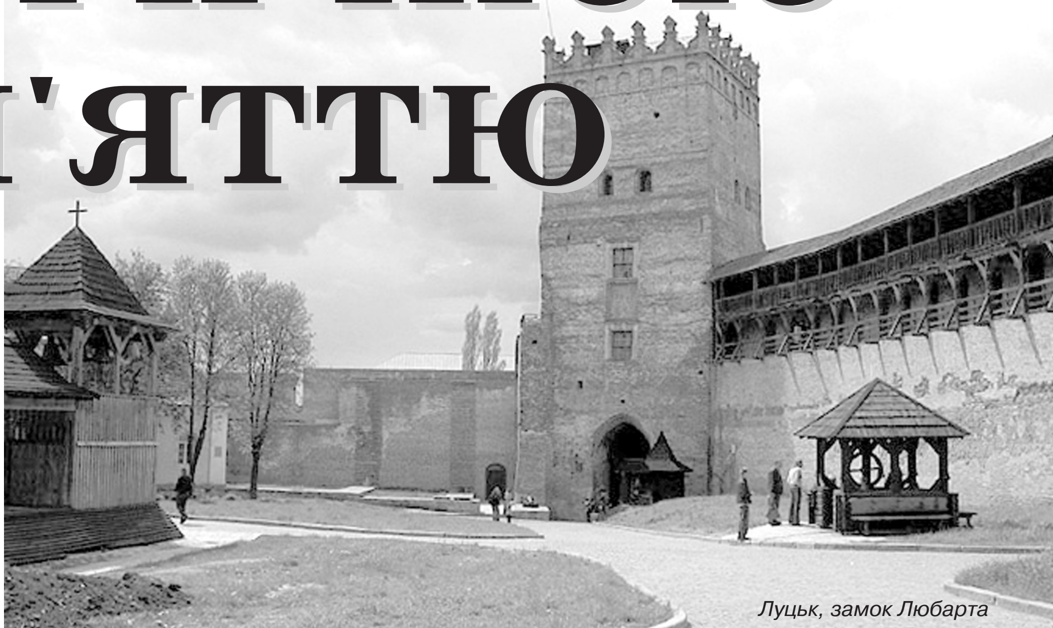
У Києві 1051 року була вже школа співу, а в 1086 році – окрема школа для жінок, тут також у XII ст. княгиня Добродія написала перший медичний трактат "МАЗІ". Тому не дивно, що німецький літописець прирівнює Київ до самого берла Царгороду.

Занепад Києва, не згадуючи про азійські орди печенігів, хозарів та інших, спричинили наїзди "диких людей з Півночі" (Нестор) в 1169 р. , що відкрило дорогу монголо-татарам у 1240 році.

Московські більшовики, захопивши владу в Україні, столицю перенесли до Харкова і в березні 1919 року назву держави: Українська Народна Республіка (УНР) замінили на Українську соціалістичну радянську республіку (УСРР). Щойно після чисток, терору та голодомору двадцятих і тридцятих років XX ст., в 1934 році знову повернуто столицю до Києва.

Перебуваючи в Києві, пощастило бути на презентації перевидання "ПЕРЕСОПНИЦЬКОГО ЄВАНГЕЛІЯ", що відбулося в Українському домі. Факсимільне видання цієї книги відповідає за розмірами і вагою (9,300 кґ) оригіналові, а листки нагадують перґамент. Видавці заповіли, що Євангеліє буде презентовано в інших країнах. Наклад 1000 примірників. І мені пощастило полистати сторінки цієї нашої національної святині, що вже має 450 років.

Виїжджаючи з Києва на Сорочинський ярмарок, ґід запровадив нас до Биківні, де захоронені жертви НКВД тридцятих і сорокових років. Тут пам'ятними нагробними знаками є дерева, обвішані рушниками та іменами розстріляних. В центрі великий камінний хрест. Щорічно в травні заходами київського "Меморіалу" відбуваються екуменічні панахиди і траурні віча, очевидно, без участі служителів УПЦ МП.

Луцьк, замок Любарта

Скільки їх тут захоронено? Таємниця архівів НКВД. Сьогодні Інститут національної пам'яті Польщі веде ексгумацію захоронень, бо тут поховані польські офіцери, захоплені ЧА у вересні 1939 року. Їх ув'язнили в так званому Жовтневому палаці культури, колишньому Інституті шляхетних дівчат, а до початку німецько-советської війни там містився НКВД.

У Сорочинцях Великих квартируємо в приватних агротуристичних домах, справді добре підготовлених для цієї функції. Колись містечко налічувало близько 15 тисяч жителів, тепер трохи більше 3-х тисяч. Є тут етнографічний музей, який по суті презентує історію Росії і жовтневої революції. За двадцять років нічого не змінилося, є пам'ятник М.Гоголю і ще кілька.

Сорочинський ярмарок вже втратив у якійсь мірі свою гоголівську суть, еволюціонує радше в міжнародні торги. Хоча гоголівський колорит зберігається на естрадних майданчиках, де виступають художні колективи з усіх областей України, та крамничках традиційного народного промислу. Люду з усього світу. Заповідали приїхати Президент і Прем'єр – не приїхали. Сорочинський ярмарок – то унікальне торгове свято, мабуть, одиноке в Європі, де народна традиція поєднана з сучасністю. Тут купите глиняні півники-свистики, вишиту сорочку і... КРАЗа*.

І скрізь українська мова...

Кожен з нас щось тут однак купив, хто вишивку, а хто (жінки) сукенку з сирого льняного полотна.

Мимо організаційних і тематичних змін Сорочинський ярмарок є найбільшою культурною імпрезою в Україні. Сюди з'їжджаються не тільки зі всієї України, а й з Грузії, Росії та інших країн. Цей ярмарок конче треба відвідати.

І до Полтави. Нічліг в готелі "Полтава".

Історична назва міста "ЛТАВА". Одне з старовинних українських міст, його корені сягають VI–VII ст.

Вперше "ЛТАВА" згадується в літописі під 1174 р., а назва "ПОЛТАВА" в 1430 р.

Відпочивши, трійкою йдемо на зустріч з єпископом Полтавським і Кременчуцьким УПЦ КП, архімандритом Федором, який за короткий час воздвиг із попелу знищений комуністами собор. У дружній розмові Владика розповів про релігійну ситуацію в єпархії і не тільки. Подарував нам релігійну літературу з анотацією. Дякуємо.

У Полтаві пощастило нам на ґіда, яка прекрасно знала історію міста і України. Дуже змістовно розповіла про Полтавську битву 1709 року, причини її поразки та наслідки того. Т.з. "музей Полтавської битви" займає величезну територію і є фінансований Україною.

В Полтаві чимало пам'ятників – Гоголю, Котляревському... Досі нема пам'ятника Петлюрі. Цікавий випадок був при відкритті пам'ятника Котляревському 1903 року. Влада, давши згоду на спорудження пам'ятника, заборонила на його відкритті виголошувати промови українською мовою. Виняток зроблено для громадян інших країн. Користаючись цією "ласкою", один з промовців, вдаючи "австрійця", говорив з галицьким діалектом, що йому давалось не легко.

До Харкова ми приїхали з Полтави лише на кілька годин. Очевидно, на пізнання такого великого міста і його складної історії часу дуже мало. Нас прийняв щиро архієпископ УАПЦ Ігор Ісіченко в своєму храмі. Владика ознайомив нас з історією єпархії УАПЦ і широко розповів про релігійне, і не лише, життя в місті. Властиво була це наукова доповідь.

Провідником по місту була пані Оля Різниченко, яка розповіла про складну ситуацію в Харкові і області.

Тут, у Харкові, як і в Києві, поєднала доля польських офіцерів з українською землею, захоплених ЧА у вересні 1939 року і розстріляних НКВД в 1940 році. То святе місце, тут бо в тридцятих роках XX ст. більшовики розстріляли близько 200 (двісті!) українських кобзарів, звабивши їх нібито підготовкою концерту для Сталіна. Сьогодні при польському меморіалі поляки спорудили пам'ятний знак з іменами розстріляних кобзарів. Є над чим подумати...

Тяжка і страждальна історія цього, колись полкового міста. Тут почалося наше національне відродження, тут діяв М.Міхновський, інші культурні і політичні діячі; тут в 1864–72 рр. Христя Алчевська створила нелегальну школу з українською мовою.

З новітньої історії. В грудні 1917 р. в Києві відбувся Всеукраїнський З'їзд Рад, на який прибуло понад дві тисячі делегатів зі всієї України. Фракція комуністів, зрозумівши, що не отримає підтримки, – всього мала від 4 до 7 відсотків голосів, покинула Київ і втекла до Харкова, де відбула свій "з'їзд", оголосила створення в Україні "робітничо-селянського уряду" і прийняла, між іншим, декларацію про поширення в Україні всіх постанов більшовицького уряду Росії, що дало Москві формальне право до силового втручання в справи України. Ленін негайно визнав цей "харківський уряд" і, знявши військо з німецького фронту, вислав його проти Української держави – УНР. Наслідки відомі..

Захопивши владу, московські більшовики закрили в Україні всі університети, замінивши їх на т.зв. Інститути народної освіти. Україна тринадцять років не мала допливу кадрів з університетською освітою. Щойно після репресій і голодомору університети відкрито в 1934 році, але це вже не були українські університети, то були вищі школи, які готували кадри для колоніальної системи.. Був це великий удар по гуманітарній галузі життя, був це голокост української національної інтелектуальної еліти. Наслідки цього Україна відчуває й досі.

Повертаючись з Харкова і Полтави, відвідали ЧЕРКАСИ, полкове козацьке місто, бо тут вже в 15 ст. появились козацькі поселення. Час заснування міста невідомий. В Літописі Временних літ згадується під назвою "Черньаси" (чорні аси – чорні шапки, клобуки). Це пов'язане з тюркськими племенами Чорних клобуків, які тут появились в XI ст. і розчинились в місцевому населенні. Як місто, Черкаси згадуються в документах щойно в 14 ст.

"ЧЕРКАСАМИ" називали українських козаків в російських офіційних актах аж до 1654 року, а тоді замінено на Малоросійські козаки. Однак в російських актах "Черкасами" називали українців ще в 19 ст. (див: еп. Філарет Ґумілевський, – 1830–1866 – "Історіко-статістіческое описаніе Харьковской єпархії").

За часів Б.Хмельницького в Черкасах була "мінза", монетний двір, де карбувались гроші, на яких з однієї сторони

був меч, а на другій його ім'я (див: Рапорт московського дипломата Григорія Кунакова). Згадуємо про це тому, що історія українських грошей ще чекає свого історика. Власні гроші – то символ суверенності держави. Наші сусіди: Польща і Росія до 1000-тя хрещення видали великі монографії про свої гроші. Росіяни українські гроші (гривні....) київської доби називають навіть не "русскімі", а "російськими" грішми. Насправді російські гроші появились щойно в XV ст., на яких на реверсі обов'язково був сигнет татарського хана як суверена.

Українські гроші княжої доби карбувались ще в Київському князівстві в XV ст., а гривня була обіговою монетою нарівні із польським "злотим" на теренах південно-східної Польщі ще в XVI ст.

З Полтави до Черкас – дорога степами, які у цю пору золотяться соняшниками і кукурудзою, як оком сягнути. А понад Дніпром – лимани, плавні і море (водосховища) створюють не бачений ніде краєвид і красу. І приходить на думку гоголівське: чи ви знаєте українську ніч над Дніпром? Ні! – її треба побачити самому і пережити. Треба тут бути!

Ще поклін Тарасові в Каневі. Долаємо тих понад 300 сходинок і... музей, як завжди, в ремонті. Пам'ятник також огороджений, щось при ньому копають. А за Дніпром.. степ та могили...

І нічліг в Житомирі. Недалеко від готелю – могила Сціборського і Сеника, занедбана. Житомирщина дала Україні, між іншим, поета О.Олеся-Кандибу, конструктора космічних ракет С.Корольова, письменника В.Короленка, композитора і прем'єра Польщі Падеревського... Тут, на Житомирщині, біля с. Базар в 1921 році відбувся останній бій армії УНР ген. Ю.Тютюнника з ЧА Котовського, де більшовики розстріляли 359 воїнів. Їхні могили відновлені, але досі ... не помщений Базар.

Доїжджаючи до Рівного зі сходу, писав В.Короленко, видно найвищий будинок у місті – в'язницю. У цій царській в'язниці в червні 1941 року більшовики розстріляли в'язнів, а німці в 1942 році розстріляли п'ять тисяч українців.

Тут, на Волині, 450 років тому було створено ПЕРЕСОПНИЦЬКЕ ЄВАНГЕЛІЄ, тут вже в 16 ст. в Острозі існувала ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ (сьогодні "Український національний університет "Острозька академія"); тут народився письменник У. Самчук, автор трилогії "Волинь". Тут формувались перші військові відділи УПА і велись перші бої з німецькими окупантами. Тут народились чільні діячі ОУН: Крайовий провідник ОУН ПЗУЗ В.Робітницький, члени проводу ОУН Я.Бусел-Галина, Я.Волошин-Горбенко.

По дорозі до Луцька минаємо село Піддубці, з якого походили Сергій Качинський-Остап, перший командир бойового відділу УПА, Микола Якимчук-Олег, перший командир Групи УПА "Турів".

Ліворуч видніє величава церква св.Покрови, збудована в XVIII ст. в стилі українського бароко (МП).

І перед нами ЛУЦЬК, 24 серпня 2011 – 20-а річниця Незалежності України.

Нічліг в готелі Славутич. ЛУЦЬК. старий ЛУЧЕСЬК, місто дулібів і бужан**, згадується в літописах вперше під 1085 роком.

В старому місті збереглися до наших часів замок Любарта XIII–XIV ст., гарно пристосований тепер як туристичний історичний об'єкт, тут в 1429 році відбувся з'їзд монархів Європи; синагога з XVI ст., Христовоздвиженська церква з XVII ст., одинока українська парафія в Луцьку де парохом до приходу більшовиків в 1939 році був протоієрей Павло Пащевський, ген.хорунжий, капелан УА УНР; Покровська церква з XV ст., будинок Л.Українки, в'язничні будівлі "Бригідки", в яких більшовики 23 червня 1941 року розстріляли понад 4 тисячі в'язнів (за офіційними даними НКВД – 2000 осіб); в місці розстрілу встановлено кілька пам'ятних таблиць і пам'ятник. Щорічно тут 23 червня відбуваються екуменічні молебні, в яких ані разу не взяли участі священики МП. Ми поклонились загиблим.

У Луцьку був осідок єпископа Полікарпа-Сікорського, існувало ТОВ ім.П.Могили, клуб "Рідна Хата" та Волинське Українське Об'єднання (ВУО), створене для відмежування Волині від Галичини. Була книгарня НТШ, гуртовня "Народна Торгівля" та "Маслосоюз".

Луцьк у міжвоєнний час XX ст. мав двох сенаторів – українців з номінації президента РП: юриста Маслова і інженера Тимошенка. Сенатор РП мусив відповідати двом вимогам: мати вищу освіту і майновий стан.

В Луцьку, аж до приходу ЧА 1939 року, існувала Українська гімназія ім.Л.Українки – ЛУГ. Українські гімназії в Рівному і Кременці польська влада закрила в тридцятих роках.

У Луцьку народився всесвітньо відомий учений, винахідник ракетної техніки Ю.В. Кондратюк.

В 1942 році німці тут розстріляли десять заручників – представників української інтелігенції.

На Театральній площі свято – ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ. Луцьк весь у вишиванках, від діток до літніх людей. Перед театром на естраді постійно щось діється, виступають художні колективи, куди і нас запросили. Проспектом Волі пройшла урочиста хода. Скрізь спокій і радість. Що крок – молодь зустрічає і вітає нас радісно, несподівано і мило.

Але час в дорогу, о півночі ми вже у Варшаві.

Як підсумувати нашу подорож по Україні? Незаперечно, що всі пізнали Україну ближче, побачили красу і багатство України, наслідки вікової неволі та сьогоденне намагання Москви закріпити своє панування над Україною.

Але мимо всіх ворожих дій, Україна за останні десять-п'ятнадцять років осягнула в площині соціально-цивілізаційній знаковий поступ. А треба пам'ятати, з чого ми починали, проголосивши Незалежність, – з нижче нуля.

І ще одне, то Україна перша з совєтських республік відважилась вийти зі складу СССР, чим дала поштовх іншим республікам стати на шлях незалежності, що призвело до розпаду російської імперії, тюрми народів – СССР. То була історична місія України.

Світлини і фільми учасники подорожі будуть довго оглядати і пам'ятати

Хочеться закінчити розповідь про нашу подорож словами І.Франка, які на часі і сьогодні, як побажання і наш обов'язок:

"Ми повинні чути себе українцями (...), українцями без офіційних кордонів. І се почуття не повинно у нас бути голою фразою, а мусить вести за собою практичні консеквенції. Ми повинні – всі без винятку – наперед усього пізнати ту свою Україну, всю в її етнографічних межах, у її теперішнім культурнім стані, познайомитись з її природними засобами та громадськими болячками і засвоїти собі те знання твердо, до тої міри, щоб ми боліли кожним її частковим, локальним болем і радувалися кожним, хоч і як дрібним та частковим, її успіхом, а головне, щоб почували себе справді практично часткою його".

Більше таких поїздок. Подяка організаторам цієї подорожі.

Київ, Майдан Незалежності

Харків, Благовіщенський кафедральний собор

* КРАЗ – Краматорський автозавод
** Дуліби і бужани – західноукраїнські племена, які жили по обох сторонах р. Буг і Дністра.

УНІКАЛЬНА ЗНАХІДКА

ЗБРОЯ ВІД КНЯЗЯ?

Влас КОРЧИК

У Національному заповіднику "Хортиця" презентували унікальну знахідку, "вік" якої – тисяча років. Ґендиректор заповідника Максим Остапенко сказав, що "йдеться про рідкісний меч, виготовлений у дохристиянський період. Наразі знахідку вивчають науковці. А після реставрації вона поповнить експозицію нашого музею".

Цікаво, що меч із вод Дніпра неподалік Хортиці буквально виловив рибалка. Запоріжанину Сергію П'янкову пощастило – спінінг зачепив меч посередині, і це начебто уможливило його підняття з 22-метрової глибини!

Артефактом уже зацікавилися в країнах Скандинавії, де у минувшину користувалися такими мечами. Знахідка має багате оздоблення: верхня частина руків'я – у сріблі, бронзі й позолоті. Зброєю такого типу користувалися, зокрема, каролінги, громлячи маврів. У 20-х роках минулого сторіччя неподалік запорізьких порогів будівничі ДніпроГЕСу знаходили схожі мечі, котрі могли бути озброєнням війська князя Святослава, однак під час війни вони зникли безповоротно.

Можливо, це була особиста зброя Святослава Хороброго? А може, саме цим мечем скористалися підступні убивці єдиного сина престольних Ольги та Ігоря? З історичних джерел відомо ж бо, що якраз схили Дніпра неподалік грізних порогів стали місцем останнього прихистку для 30-річного князя-воїна. У 972 році, повертаючись із походу на Царгород і Болгарію після укладення миру з греками, Святослав зігнорував застереження воєводи Свенельда і не обійшов небезпеку степами, а поплив угору по Дніпру човнами. Біля порогів печеніги напали на княже військо, убили Святослава Хороброго, а з його черепа вождь нападників замовив винну чашу, оздоблену золотом.

А ТИМ ЧАСОМ...
Послання від скіфів

Директор історичного музею в черкаському райцентрі Кам'янка Юрій Ляшко був дуже здивований, коли йому в кабінет один із місцевих жителів приніс скіфський меч. Чоловік відмовився себе назвати, але пояснив, що знайшов його на території Черкащини, й показав конкретне місце, де виявив зброю скіфів. "Меч добре зберігся, бо лежав у глиняному ґрунті. Взагалі, знахідки скіфської зброї є рідкісними й безцінними. Наскільки мені відомо, це третій такий екземпляр в Україні", – каже пан Юрій. За його словами, скіфський меч належить до V–VI століть до нашої ери. Його вага – 360 г, а довжина – майже 50 см.

Меч, наголошує директор Кам'янського історичного музею, незвичайний: він вигнутий по типу давньогрецьких мечів-махайрів і схожий на серп. Така зброя здатна була наносити глибокі рани – не стільки колоті, як різані, які важко заживали. "Немало вражає і те, що лезо та руків'я меча виготовлене з різних типів заліза. Руків'я – з чистої сталі, а лезо – з кривцевого заліза", – ділиться думками Юрій Ляшко.

До речі, фахівці з Інституту археології Національної академії наук уже підтвердили те, що знайдений меч дійсно належить до скіфської доби, повідомляє наш власкор із Черкас Тетяна Нікітенко.

"УМ", ч.216

СПОГАД

"ЧЕРВОНА МІТЛА" ПРИНЕСЛА ГОЛОД

В Україні вважають, що голод був у 1932–33 роках. Насправді голод в Україні розпочався у 1929-му. Саме тоді я пішов у перший клас. Наша школа розміщувалася у красивому маєтку Руджинського, навколо маєтку був гарний сад з квітниками, алеями. Пан Руджинський був великим шанувальником творчості Тараса Шевченка. Про цього пана люди говорили з повагою, бо він допомагав бідним та був людяний. Більшовики його розстріляли.

З жовтня 1929 року на алеях саду стали з'являтися жінки, бабусі з маленькими і старшими дітьми. Вони йшли з півдня України (Одеської, Катеринославської, Миколаївської губерній), розповідали, що там панує жорстокий більшовицький терор і голод. Жінки розказували, як вони намагались сховати мішечки з квасолею, гречкою у колисках під немовлятами, але більшовицькі нишпорки їх знаходили і забирали.

Кролевецькі допомагали голодуючим, ділилися з ними останніми крихтами хліба. Пам'ятаю, як у нашій невеликій хаті батьки стелили солому на підлозі, так люди ночували. Надворі розкладали вогнище із соломи, над яким біженці тримали свій одяг, з якого сипалися воші у вогонь. А потім голодуючих усе збільшувалося. Вони прямували до кордонів з Білоруссю, але незабаром кордони з Білоруссю і Росією закрили.

Зима 1930 року була лютою. Багато людей гинуло у заметілях та снігах. Весною 1930 року вітер приносив жахливий трупний сморід, бо мертвих було надто багато, їх не встигали ховати. Весна полегшення не принесла, а на осінь 1930 року з'явилось гасло: "Знищити куркулів як клас".

На нашому Сіверському Поліссі почалося те саме, що й на півдні України. Більшовики почали масову колективізацію. Для цього привезли з Росії загони т. зв. "десятитисячників", – щоб зламати опір українського селянства. Наїзники були, як казали люди, у "чортівській шкурі", тобто одягнені у шкіряні куртки, штани, кашкети. Збираючи людей на збори, вони тримали їх до ранку, щоб записувалися до колективних господарств. Люди слухали, але не сприймали. Для допомоги собі комуністи мобілізували інтелігенцію. Особливою запопадливістю відзначився директор школи № 2 Макар Оксаненко, член КПУ-боротьбістів. Пізніше цю партію більшовики знищили до останнього члена.

Небажаючих колективізуватися обкладали подвійними, потрійними податками. Хто не зміг заплатити, у того комісія забирала все з хати – аж до полив'яного посуду і дерев'яних ложок.

Одного разу тато сумно сказав, що доведеться віддати корову. Мама заголосила, бо було четверо дітей. Батько: "Або корову віддай, або етапом на Соловки". Податками обклали не тільки селян, але й ткачів. Адже Кролевець славився своїми тканими рушниками.

З'явились помпезні "Червоні валки" з червоними прапорами на дугах. На них вантажили збіжжя, городину, все, що загребли у населення. Місцеві чоловіки змушені були вантажити це добро і везти його до залізниці. Були важкі норми: 190 кг м'яса з кожного двора, 200 яєць, 192 л молока. Якщо корови не було, купи масла, а поставку здай. Якщо сім'я не могла виконати ці норми, її виганяли з хати, гнали на Соловки. Тоді з'явились печальні пісні:

Соловки, Соловки – дальняя дорога.
Серце ние, грудь болить.
На душі тривога.

Усі лісові угіддя, які належали селянам, оголосили державними, з них не можна було взяти дров. Люди з жахом очікували на зиму...

Місцеві кримінальні злочинці були мобілізовані на допомогу "десятитисячникам", які вершили суд, як хотіли.

Наприкінці 1930 року з'явилася страхітлива "Червона мітла". Це були сани чи ціла валка, на яких була прикріплена велика мітла, розфарбована у червоний колір. На санях сиділи помічники "десятитисячників" – злодії, вбивці, волоцюги. Народ називав їх "блатарями". Вони були недоторканими. Якби людина спробувала захищатися, то судили б її, а не нападників-"блатарів". "Червона мітла" їздила від хати до хати, забирала все. Крім того, почали відстрілювати всіх собак під гаслом: "Собака – охоронець куркуля!" Водночас знищували масово коней. М'ясо їх пускали на ковбаси, а тельбухи не закопували, викидали просто на землю, загаджуючи великі території. Тошнотний сморід отруював довкілля. Відстріляних собак везли на чинбарню, де обробляли шкіри.

За свою злочинну роботу "блатарі" одержували винагороду: шкіряні речі, але більшість шкіряних виробів вивезено до Росії. "Блатарі" поводились нахабно і жорстоко. На вулицях нашого містечка зупиняли чоловіків і жінок, забирали піджаки, шапки, хустки. У лютому 1931 року терор досяг апогею.

Від НЕПу збереглись кооперативи, у яких на талони можна було придбати крупи, сіль, мило, сірники. В одну ніч усе було скасовано.

У відповідь на ці злочинні дії з'явилися сміливці, яких називали народними месниками (як предтечі УПА). Вони роздягали "блатарів" догола, одяг їх віддавали людям: "Беріть, це ваше!" Коли месники роздягали цих бандитів, знімали кашкети, то в деяких з-під кашкетів сипались ярмулки, чорні, розшиті білими нитками. "Блатарів" ніби вітром здуло. Тим часом голод шаленів.

Мій родич Онисько Рекуха мав четверо дітей. Син його Григорій був моїм однолітком. До їхньої хати у провулку Козин зайшли месники. У той час наскочили "десятитисячники". До сутички не дійшло, бо месники зникли. Але Ониська Рекуху звинуватили у зв'язках з бандитами, сім'ю вигнали з хати, хату спалили. У цьому ж році тато, мама, дві сестрички і братик із цієї родини померли з голоду. Грицько, обдарований хлопець, з прекрасним баритоном, залишився живим, але незабаром щез без сліду.

У березні 1932 року надворі ще лютувала зима. Мама запалила піч, щоб щось спекти. Я прокинувся від шуму вітру та чужих голосів. У хату зайшло четверо – троє старших і один молодий. Мати обділила їх, чим могла, а батько пішов стерегти у двір. Мати казала: "Нехай Бог береже вас!" Серед месників особливо виділявся сміливістю Андріян Ващенко із с.Клишки Шосткіського району, колишній мічман Чорноморського флоту. Ґеоргіївський кавалер, потім начальник штабу отамана Зеленого. За нього багато писав його земляк Григорій Сірик (живучи у Канаді), ці записи зберігаються у Кролевецькому музеї. Андріян Ващенко загинув героїчною смертю, оточений переважаючими силами НКВД.

Чому я знаю про Ващенка? Слава про нього гриміла по всій Сіверщині. Ми, хлопці, часто грали "у Ващенка", так він нас захоплював своїм геройством.

Наша сім'я вижила завдяки тому, що на річці ловили рибу, а ще ми бігали на залізницю, де лежали гори збіжжя під відкритим небом. Збіжжя псувалось, диміло, як шахтні терикони. Коли вартові відвертались, ми, хлопчаки, хапали пару жменьок цього збіжжя.

Ще мені запам'ятався випадок. Рано-вранці 1933 року (мені було вже 10 років) я біг на станцію, щоб украсти жменьку зерна. Біг через міст. Коло мосту лежало багато трупів. Тут стояв великий драбиняк, наповнений мертвими. Я почув, як наша сусідка Меланія Ґарбуз голосила. Побачивши мене, вона покликала мене, подала мені маленьку дитинку, яку витягла з-під мертвої матері. Вона сказала: "Бери дитину, біжи до баби Векли. Я дістану молока, будемо рятувати дитя". Я притис дитину до себе, але не встиг зрушити з місця, як мене схопила тяжка рука: "Стой, сорванец! Давай сюда, что держишь в руках". Я спробував викрутитись. Але дядько схопив дитя за ніжки, дитя запищало, а він жбурнув його до трупів. Слова цього бандита: "Всьо равно подохнет!" звучать у мені все життя. 74 роки я не перестаю чути цей звірячий крик...

Мені дали копняка, так що я полетів сторч головою. Бабуся знахарка ледве поставила мене на ноги.

Зі слів Зореслава Зоряна (Григорія Рекухи) 1923 р.н.,
м. Кроловець (тепер проживає у США)
записала Євгенія Гладунова

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ

ВІДІЙШОВ У ЗАСВІТИ НАШ ДРУГ

З глибоким сумом повідомляємо, що 26 жовтня 2011 року, на 92-му році життя, перестало битися серце українського патріота, учасника національно-визвольної боротьби ОУН-УПА, члена КУНу Василя Дем'яновича Процика.

Народився Василь Дем'янович 14 січня 1920 року в селі Кудинівці Зборівського району Тернопільської області в селянский сім'ї.

Бойовиком кущової боївки вступив у лави УПА зразу після її створення 1942 року. Протягом 1944-1946 років був зв'язковим на лінії зв'язку "Карпати-Волинь" у провідника "Плугатаря", а з 1948 року – зв'язковим провідника Залозецького району "Чалого".

У 1942 році Василь Процик уперше мав зустріч з Романом Шухевичем, беручи участь у нараді представників ОУН на Зборівщині. Говорив про необхідність переходу до збройної боротьби проти окупантів.

Брав участь у бою з енкаведистами на хуторі Ґальбанівка Зборівського району.

1949 року був зааарештований разом з дружиною Ольгою (її теж звинувачували у зв'язках з УПА). Військовий трибунал визначив їм вирок – по 25 років ув'язнення.

Покарання Василь відбував у Красноярському краї та в Кемеровській області, працював на лісоповалі. Дружина Ольга відбувала покарання у Воркуті.

Звільнено обох було у 1957 році. Повернулися в Україну.

Після проголошення незалежності України Василь Процик брав активну участь у громадському і політичному житті Зборівщини. Виступав у навчальних закладах міста Зборова та району, розповідав учням про боротьбу ОУН-УПА. Правда його щирих слів пробудила патріотизм не одного молодого серця.

Василь Дем'янович залишив у глибокому смутку доньок Марію і Дану, сина Тараса, невістку Марічку, онуків і друзів.

Вічно житиме в наших серцях світла пам'ять про Василя Процика, життя якого було прикладом нескореного народного духу, патріотизму і любові до рідної землі.

Вічна Йому пам'ять!
Слава Україні!

Братство ОУН-УПА та Провід КУНу Зборівщини

СУМУЄМО

22 листопада 2011 року після важкої хвороби на 77-му році життя помер Василь Миколайович Буката, член Братства вояків ОУН-УПА Подільського краю "Лисоня" імені Романа Шухевича.

Народився Василь Буката 24 квітня 1935 року в с.Сороцьке Теребовлянського району Тернопільської області в сім'ї простого хлібороба. З шкільних років належав до юнацтва ОУН. У лютому 1953 року він стає жертвою провокаторських дій та потрапляє в лапи НКВД, де йому висувають звинувачення у боротьбі проти радянської влади. Як наслідок – військовий трибунал та 25 років позбавлення волі. Покарання відбував у таборах Інти. В червні 1956 року звільнений достроково і прибув додому. Та життя завело його на Донеччину, де він одружився та працював усе життя.

Висловлюємо щире співчуття родині, побратимам та друзям покійного. Вічная йому пам'ять.

Братство вояків ОУН-УПА Подільського краю "Лисоня"
імені Романа Шухевича;
Товариство політичних в'язнів та репресованих

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна